

Naam: S.S.T. Weertman
Datum: 12 februari 2019
Team/teamonderdeel: SE Advies en Ontwerp
Telefoonnummer: 541185

Voorstel aan de raad

Onderwerp

Vaststellen ambitiedocument invoering

Hoofdpogave

Omgevingswet

Portefeuillehouder

Veranderopgave Omgevingswet

E.J.F.M. van Mierlo

Samenvatting raadsvoorstel

De Omgevingswet treedt naar verwachting in 2021 in werking. Het ambitiedocument geeft richting aan de manier waarop de gemeente de Omgevingswet wil invoeren en de keuzes die daarin gemaakt moeten worden. Deze wet vereenvoudigt de bestaande ruimtelijke wetten en regels maar bewerkstelligt ook een andere manier van met elkaar omgaan. Aan de hand van tien ambities wordt de invoering van de Omgevingswet verder vorm gegeven.

Voorgesteld raadsbesluit

1. Kennis te nemen van het ambitiedocument invoering Omgevingswet;
2. De tien ambities uit het ambitiedocument invoering Omgevingswet vast te stellen als richtinggevend kader bij de verdere invoering van de Omgevingswet:
 - a. Bij de invoering van de Omgevingswet stuurt de raad primair op de waarden en de doelen van de omgeving die in Almelo belangrijk zijn. Het college is primair verantwoordelijk om de instrumenten en de organisatie op een zodanige wijze in te richten dat de doelen van de wet optimaal ondersteund en uitgevoerd worden én om de raad in positie te brengen om haar rol en verantwoordelijkheid goed uit te kunnen voeren en om scherpe keuzes te kunnen maken.
 - b. Participatie en communicatie zijn essentieel in het nieuwe omgevingsbeleid. Per situatie wordt een daarop toegesneden participatie- en communicatiestrategie ontwikkeld, waarbij er een blijvende dialoog plaatsvindt tussen het participatieproces en het bestuurlijke proces.
 - c. Wij willen onze dienstverlening naar inwoners en bedrijven op het gebied van de leefomgeving verbeteren: efficiënte-, transparante en snellere gemeentelijke dienstverlening. Eén duidelijke toegang voor bedrijven en inwoners vormt daarbij een pijler. De cultuur van de organisatie en de competentieprofielen van medewerkers sluiten hierbij aan.
 - d. De kansen voor samenwerken met stakeholders en ketenpartners worden opgezocht. Samenwerking is een middel en geen doel op zich, het moet verband houden met het belang dat na wordt gestreefd.
 - e. Almelo gaat voortvarend aan de slag met de totstandkoming van de omgevingsvisie. Aan de hand van de resultaten van de eerste fase (verkennen en inventariseren) kan het vervolgproces ingekleurd worden waarbij het streven is om een, in nauwe samenwerking met inwoners en andere stakeholders tot stand gekomen, toekomstgericht, samenhangend en strategische visie voor de leefomgeving van de gemeente Almelo op te stellen. Het is een integrale visie waarin de gewenste en noodzakelijke ontwikkelingen in de gemeente zijn opgenomen. Uiterlijk medio 2020 heeft de gemeenteraad de omgevingsvisie vastgesteld.

- f. Er vindt een integrale herijking van bestaand beleid op het gebied van de fysieke leefomgeving plaats dat waar mogelijk of nodig wordt geïntegreerd in het nieuwe omgevingsbeleid.
- g. Gestreefd wordt naar een verandering van gemeentelijke regelgeving op het terrein van de leefomgeving. Minder, maar vooral een ander type regels, is daarbij het doel. Regelgeving moet meer gericht worden op de te bereiken doelen, de na te streven of te beschermen waarden en waar mogelijk wordt maatwerk geleverd.
- h. De uitgangspunten, reikwijdte, kenmerken en indeling van het omgevingsplan vloeien voort uit de omgevingsvisie en uit de herijking van bestaand beleid en regelgeving en deze kunnen pas bepaald worden nadat hier meer duidelijkheid over is. Het is nu te vroeg om een ambitie in deze te bepalen.
- i. Almelo zorgt ervoor dat de digitale basis op orde is bij de invoering van de Omgevingswet. Wij volgen de koplopers bij het ontwikkelen van het digitaal stelsel en de invoering ervan.
- j. Bij de bestaande en komende vraagstukken experimenteren we, vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet, nu al zoveel mogelijk met de werkwijze (en instrumenten) van de Omgevingswet.

Inleiding

De Omgevingswet treedt naar verwachting op 1 januari 2021 in werking. Ter voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet werd in april 2017 door ons een plan van aanpak vastgesteld. Hierin worden de hoofdprocesstappen beschreven die gezet moeten worden om tot een succesvolle invoering van de wet te komen. Als sluitstuk van de eerste fase (bewustwording / verkennen) uit het Plan van Aanpak en als opmaat naar de volgende fase is de nu te maken processtap het bepalen van de politiek-bestuurlijke ambities omtrent de invoering van de Omgevingswet.

De doelen van de Omgevingswet zijn gericht op verbetering: het moet eenvoudiger, duidelijker, beter en sneller. De gemeenteraad heeft de opgave de kaders hiervoor te ontwikkelen. Dit komt sterk tot uitdrukking in twee centrale instrumenten van de gemeenteraad onder de Omgevingswet: de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Met het ambitiedocument bepaalt de gemeenteraad de koers voor de verdere invoering van de Omgevingswet. Het fungeert dus als een paraplu voor het invoeringsproces. Het fundament om op verder te gaan. In de politieke beraden van 18 september 2018 en 27 november 2018 is dit onderwerp geagendeerd geweest. De inbreng tijdens die avonden hebben mede geleid tot dit voorstel.

Beoogd effect

De Omgevingswet beoogt een verandering teweeg te brengen. De bedoeling is om het eenvoudiger, flexibeler, dynamischer en stimulerender te maken. De leefomgeving staat daarbij centraal: een integrale, gebiedsgerichte en duurzame ontwikkeling. Regelgeving moet eenvoudiger en transparanter worden in het gebruik, en de Omgevingswet beoogt snellere en betere besluitvorming over de leefomgeving (door toepassing van participatie en integraliteit), waarbij maatwerk vaker aan de orde zal zijn.

Maar meer nog, de Omgevingswet is bedoeld als prikkel om inwoners en bedrijven tot actie aan te zetten, en deze te laten delen in de verantwoordelijkheid. Het initiatief ligt niet zozeer bij de overheid, maar bij inwoners en bedrijven. Al met al beoogt de Omgevingswet een gedragsverandering te creëren bij inwoners, bedrijven en overheden. De wet daagt inwoners en bedrijven uit om initiatief te nemen, en de ruimte daarvoor te benutten.

De opgave van de gemeenteraad bestaat erin op een goede manier de balans hierin te vinden en de Omgevingswet voorspoedig in te voeren.

Argumenten voor

1.1 *Het ambitiedocument is een richtinggevend document voor de invoering van de wet*

De invoering van de Omgevingswet biedt veel keuzevrijheid op lokaal niveau. De veranderopgave valt grotendeels zelf in te vullen. Het is daarom belangrijk om vooraf te bepalen hoe je als gemeente invulling geeft aan die keuzevrijheid.

2.1 *De ambities dienen door de raad te worden vastgesteld*

In het ambitiedocument wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe wij aankijken tegen de invoering van de wet, welke kansen wij hierbij zien, hoe wij denken deze te kunnen benutten en welke stappen daartoe

De Raad van de Gemeente Almelo:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders;

Besluit:

1. Kennis te nemen van het ambitiedocument invoering Omgevingswet;
2. De tien ambities uit het ambitiedocument invoering Omgevingswet vast te stellen als richtinggevend kader bij de verdere invoering van de Omgevingswet:
 - a. Bij de invoering van de Omgevingswet stuurt de raad primair op de waarden en de doelen van de omgeving die in Almelo belangrijk zijn. Het college is primair verantwoordelijk om de instrumenten en de organisatie op een zodanige wijze in te richten dat de doelen van de wet optimaal ondersteund en uitgevoerd worden én om de raad in positie te brengen om haar rol en verantwoordelijkheid goed uit te kunnen voeren en om scherpe keuzes te kunnen maken.
 - b. Participatie en communicatie zijn essentieel in het nieuwe omgevingsbeleid. Per situatie wordt een daarop toegesneden participatie- en communicatiestrategie ontwikkeld, waarbij er een blijvende dialoog plaatsvindt tussen het participatieproces en het bestuurlijke proces.
 - c. Wij willen onze dienstverlening naar inwoners en bedrijven op het gebied van de leefomgeving verbeteren: efficiënte-, transparante en snellere gemeentelijke dienstverlening. Eén duidelijke toegang voor bedrijven en inwoners vormt daarbij een pijler. De cultuur van de organisatie en de competentieprofielen van medewerkers sluiten hierbij aan.
 - d. De kansen voor samenwerken met stakeholders en ketenpartners worden opgezocht. Samenwerking is een middel en geen doel op zich, het moet verband houden met het belang dat na wordt gestreefd.
 - e. Almelo gaat voortvarend aan de slag met de totstandkoming van de omgevingsvisie. Aan de hand van de resultaten van de eerste fase (verkennen en inventariseren) kan het vervolgproces ingekleurd worden waarbij het streven is om een, in nauwe samenwerking met inwoners en andere stakeholders tot stand gekomen, toekomstgericht, samenhangend en strategische visie voor de leefomgeving van de gemeente Almelo op te stellen. Het is een integrale visie waarin de gewenste en noodzakelijke ontwikkelingen in de gemeente zijn opgenomen. Uiterlijk medio 2020 heeft de gemeenteraad de omgevingsvisie vastgesteld.
 - f. Er vindt een integrale herijking van bestaand beleid op het gebied van de fysieke leefomgeving plaats dat waar mogelijk of nodig wordt geïntegreerd in het nieuwe omgevingsbeleid.
 - g. Gestreefd wordt naar een verandering van gemeentelijke regelgeving op het terrein van de leefomgeving. Minder, maar vooral een ander type regels, is daarbij het doel. Regelgeving moet meer gericht worden op de te bereiken doelen, de na te streven of te beschermen waarden en waar mogelijk wordt maatwerk geleverd.
 - h. De uitgangspunten, reikwijdte, kenmerken en indeling van het omgevingsplan vloeien voort uit de omgevingsvisie en uit de herijking van bestaand beleid en regelgeving en deze kunnen pas bepaald worden nadat hier meer duidelijkheid over is. Het is nu te vroeg om een ambitie in deze te bepalen.
 - i. Almelo zorgt ervoor dat de digitale basis op orde is bij de invoering van de Omgevingswet. Wij volgen de koplopers bij het ontwikkelen van het digitaal stelsel en de invoering ervan.
 - j. Bij de bestaande en komende vraagstukken experimenteren we, vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet, nu al zoveel mogelijk met de werkwijze (en instrumenten) van de Omgevingswet.

gezet kunnen worden. Het is daarom belangrijk om vooraf te bepalen hoe de gemeente denkt om te gaan met aspecten als participatie en communicatie, dienstverlening, houding en gedrag en de digitaliseringsopgave. Dit onder meer in relatie tot de op te stellen instrumenten als de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

De uitgangspunten van de Omgevingswet sluiten aan bij de gemeentelijke ambities (coalitieakkoord) én zijn nauw verbonden met de interne organisatorische doelstellingen (organisatieontwikkeling: programma- en wijksturing).

De gemeenteraad bepaalt de politiek bestuurlijke ambitie. Zij bepaalt het strategisch beleid en stelt de regels. De uitvoering ligt vervolgens bij burgemeester en wethouders.

Aan de hand van dit ambitiedocument kan het proces voor invoering verder vorm worden gegeven. Er zijn dan voldoende ingrediënten aanwezig om voortvarend aan de slag te gaan!

Kanttekeningen

1.1 *Het ambitiedocument is niet alleen van de gemeente zelf*

Het proces om te komen tot een ambitiedocument is tot nu toe voornamelijk een intern proces geweest. In dit stadium is het ook nog niet noodzakelijk om externe partijen nauw te betrekken. De Omgevingswet zelf is meer dan dat. Bij de verdere invoering zullen veel meer (externe) partijen een inbreng gaan leveren.

Alternatieven

Het alternatief is dat de raad er niet voor kiest om ambities vast te stellen, maar de discussie over hoe Almelo de Omgevingswet wil implementeren en welke keuzes zij daarin maakt, uitstelt naar het moment waarop concrete voorstellen voorliggen zoals de op te stellen omgevingsvisie en het omgevingsplan. Dat betekent wel dat in die processen de kaders bij aanvang minder scherp zijn en de processen een langere doorlooptijd en bredere discussie kennen.

Kosten, opbrengsten, dekking en preventief toezicht

In de begroting 2019 zijn afdoende middelen opgenomen voor de invoering van de Omgevingswet. De invoering van de Omgevingswet is een meerjarig proces vandaar dat bij de Perspectiefnota rekening zal worden gehouden met de periode na 2019.

Vervolg

Na besluitvorming zal het ambitiedocument worden gebruikt als een leidraad bij de invoering van de Omgevingswet in Almelo.

Bijlagen

- Ambitiedocument invoering Omgevingswet, kenmerk: Intern – 66374.

Burgemeester en Wethouders van Almelo, _____

de secretaris,
F.W. van Ardenne

de burgemeester,
A.J. Gerritsen

Gedaan in de openbare vergadering van 12 februari 2019,

de griffier,

drs. C.M. Steenbergen

de burgemeester,

A.J. Gerritsen